



# Grupper af ressourcefor- løbsmodtagere

---

## KLYNGEANALYSE

Kvantitativ analyse til gruppering af modtagere af ressourceforløb

13. maj 2017

Viden og Analyse / CHP

## 1. Indledning

I denne analyse undersøges det nærmere, hvem ressourceforløbsmodtagerne er. Dette sker ved at opdele dem i undergrupper baseret på deres baggrund og belyse, hvad der karakteriserer disse undergrupper. Formålet er at identificere nogle hovedtyper af ressourceforløbsmodtagerne.

Analysen gennemføres som en klyngeanalyse, der mekanisk inddeler populationen i klynger på baggrund af deres fordelinger på anvendte baggrundsvariable i data.

### Boks 1: Population og data

Analysen omhandler ressourceforløbsmodtagere.

Populationen for analysen er udtrukket ved nedslag i DREAM i uge 46 i 2016, hvorefter der for indsatsdelen ses på personer, der har været på ydelsen det seneste år frem til nedslagsugen, således at det har været muligt at følge personerne i minimum et år. Udgangspunktet for indsatsafsnittet er derfor en mindre population.

Datakilden er beskæftigelsesministeriets DREAM-register og kommunale sagsbehandlings-systemer samt Danmarks Statistiks befolkningsdata, familiedata, uddannelsesdata, sundhedsdata over hospitalsindlæggelser på somatiske afdelinger samt antal kontakter til praktiserende læge, privat psykolog og psykiater, fysioterapeut og kiropraktor samt data vedr. børn og unges anbringelser og forebyggende foranstaltninger.

### Boks 2: Metode

Clusteranalyse eller klyngeanalyse er en statistisk metode til brug for gruppering af observationer på baggrund af registerdata og spørgeskemadata. Ved anvendelse af metoden sker der en mekanisk inddeling af observationerne (personer) ud fra afstandene mellem dem baseret på anvendte baggrundsvariable.

I denne analyse er der anvendt følgende baggrundsvariable til gruppering af observationerne og dannelse af klynger:

- Køn
- Alder
- Herkomst
- Uddannelse
- Civilstand
- Antal hjemmeboende børn (i hustanden/ikke nødvendigvis biologiske børn)
- Hvorvidt man har været anbragt
- Hvorvidt man har eller har haft anbragte børn
- Hvorvidt man har eller har haft forebyggende foranstaltninger for sine børn
- Antal indlæggelsesdage på somatisk afdeling de seneste 5 år
- Antal lægekontakter det seneste år
- Antal kontakter til privat fysioterapeut eller kiropraktor det seneste år
- Antal kontakter til privat psykiater de seneste 5 år
- Antal kontakter til privat psykolog de seneste 5 år
- Antal uger med sygedagpenge forud for nuværende ydelsesforløb
- Grad af offentlig forsørgelse forud nuværende ydelsesforløb
- Hvorvidt man kommer fra kontanthjælpssystemet eller ej

Det har ikke været mulig at medtage sundhedsdata fra distriktpsychiatrien, psykiatrisk skadestue eller indlæggelser på psykiatriske hospitalsafdelinger.

Det skal bemærkes, at metoden er følsom overfor, hvilke variable der anvendes – samt hvordan de kategoriseres. De identificerede klynger er således et produkt af det tilgængelige datagrundlag. Med et andet datagrundlag ville der ikke nødvendigvis fremkomme samme inddeling.

Metode og fremgangsmåde er nærmere beskrevet i bilag 1.

## 2. Hvem er personer i ressourceforløb?

Der var i november 2016 omkring 18.300 ressourceforløbsmodtagere.

I tabel 1 nedenfor ses en sammenligning af ressourceforløbsmodtagere, kontanthjælpsmodtagere samt den samlede danske befolkning på udvalgte karakteristika.

Det fremgår, at 60 pct. af ressourceforløbsmodtagerne kommer fra kontanthjælpssystemet<sup>1</sup>, hvorfor det er mest relevant at sammenligne dem med gruppen af kontanthjælpsmodtagere.

Gruppen af ressourceforløbsmodtagere adskiller sig fra kontanthjælpsmodtagerne ved en langt højere andel af kvinder, en højere andel af personer med dansk baggrund samt en lavere andel af enlige. Ressourceforløbsmodtagerne er ikke kendetegnet ved kriminalitetsproblemer, men har til gengæld hyppigere kontakt til sundhedsvæsenet samt en højere ydelsesanciennitet i det offentlige system sammenholdt med kontanthjælpsmodtagerne.

Sammenlignet med den danske befolkning har ressourceforløbsmodtagerne en væsentlig svagere tilknytning til arbejdsmarkedet og lavere uddannelsesniveau. Herudover adskiller de sig yderligere fra den danske befolkning ved en langt højere andel af kvinder, væsentlig hyppigere kontakt til sundhedsvæsenet samt en markant højere andel der har været anbragt som barn og har eller har haft anbragte børn eller forebyggende foranstaltninger på deres børn. Sidstnævnte er dog omtrent på samme niveau som kontanthjælpsmodtagerne.

---

<sup>1</sup> Omkring 25 pct. kommer desuden fra sygedagpenge/jobafklaringsforløb.

**Tabel 1: Ressourceforløbsmodtagere sammenlignet med alle kontanthjælpsmodtagere og den danske befolkning 18-65 år, uge 46 2016**

|   | Danske befolkning, 18-65 år | Kontanthjælpsmodtagere | Ressourceforløbsmodtagere |
|---|-----------------------------|------------------------|---------------------------|
| Alder (gns.)  | 41 år                       | 44 år                  | 41 år                     |
| Mænd  | 50 %                        | 53 %                   | 37 %                      |
| Med anden etnisk baggrund   | 15 %                        | 35 %                   | 22 %                      |
| Enlige  | 35 %                        | 67 %                   | 56 %                      |
| Enlige forældre   | 14 %                        | 40 %                   | 29 %                      |
| Antal børn (gns.)   | 1,3                         | 1,6                    | 1,5                       |
| Antal hjemmeboende børn i husstanden (gns.)   | 1,1                         | 0,9                    | 0,8                       |
| Med erhvervskompetencegivende uddannelse  | 61 %                        | 34 %                   | 38 %                      |
| Har været anbragt som barn  | 3 %                         | 10 %                   | 12 %                      |
| Har eller har haft anbragte børn/børn med forebyggende foranstaltninger                           | 6 %                         | 23 %                   | 22 %                      |
| Har siddet i fængsel indenfor de forrige fem år   | 1 %                         | 6 %                    | 2 %                       |
| Har været anholdt indenfor de forrige fem år  | 2 %                         | 11 %                   | 6 %                       |
| Med hospitalsindlæggelse indenfor de forrige fem år*  | 15 %                        | 23 %                   | 29 %                      |
| Antal lægebesøg i forrige år (gns.)   | 6,3                         | 8,6                    | 13,5                      |
| Antal besøg ved privat fysioterapeut eller kiropraktiker i forrige år (gns.)                      | 1,6                         | 0,5                    | 1,8                       |
| Med kontakt til privat psykiater indenfor de forrige fem år                                       | 3 %                         | 13 %                   | 26 %                      |
| Med kontakt til privat psykolog indenfor de forrige fem år  | 7 %                         | 8 %                    | 18 %                      |
| Uden beskæftigelse siden 2008   | 13 %                        | 39 %                   | 40 %                      |
| Har modtaget sygedagpenge**   | 53 %                        | 58 %                   | 67 %                      |
| Gennemsnitlig ydelsesanciennitet i det offentlige system, 10 år fra nedslagsugen, målt i antal år | -                           | 4,3 år                 | 5,9 år                    |
| Kommer fra kontanthjælpsystemet   | -                           | -                      | 60 %                      |
| <b>Antal personer</b>   | <b>3.531.761</b>            | <b>91.977</b>          | <b>18.283</b>             |

Anm.: \*På somatiske afdelinger, hvor vedkommende har overnattet \*\* Inklusiv jobafklaring

Anm.: Modtagere af kontanthjælp og ressourceforløb er opgjort ved nedslag i uge 46 i 2016. Den danske befolkning er opgjort for 1. januar 2016. For alle registre, hvor andet ikke er opgivet, er det seneste tilgængelige år anvendt. Alder er målt ved hhv. 1. januar 2016 for den danske befolkning, nedslagsugen ved kontanthjælpsmodtagerne og ressourceforløbsmodtagerne. Ydelsesanciennitet dækker ikke SU eller andet relateret til uddannelse samt barsels dagpenge. Kilde: DREAM samt Danmarks Statistiks befolkningsdata, familiedata, sundhedsdata, kriminalstatistik samt data vedr. børn og unges anbringelser og forebyggende foranstaltninger.

Der var i november 2016 omkring 10.200 ressourceforløbsmodtagere over 40 år og 8.100 ressourceforløbsmodtagere under 40 år.

Gruppen over 40 år adskiller sig særligt ved, at der er mere end dobbelt så mange personer med anden etnisk baggrund sammenlignet med gruppen under 40 år. Derudover er der i denne gruppe ligeledes flere personer med sygedagpengehistorik, anbragte børn og personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Desuden ses det, at knap en femtedel af ressourceforløbsmodtagerne under 40 år har været anbragt som barn. Dette gør sig kun gældende for en tiendedel af ressourceforløbsmodtagerne over 40 år.

**Tabel 2: Ressourceforløbsmodtagere fordelt på alder, uge 46 2016**

|   | Under 40 år  | Over 40 år    | Alle ressourceforløbsmodtagere |
|---|--------------|---------------|--------------------------------|
| Alder (gns.)  | 31 år        | 50 år         | 41 år                          |
| Mænd  | 40 %         | 35 %          | 37 %                           |
| Med anden etnisk baggrund   | 13 %         | 29 %          | 22 %                           |
| Enlige  | 61 %         | 52 %          | 56 %                           |
| Enlige forældre   | 17 %         | 38 %          | 29 %                           |
| Antal børn (gns.)   | 0,8          | 2,0           | 1,5                            |
| Antal hjemmeboende børn i hustanden (gns.)  | 0,8          | 0,9           | 0,8                            |
| Med erhvervskompetencegivende uddannelse  | 24 %         | 49 %          | 38 %                           |
| Har været anbragt som barn  | 17 %         | 8 %           | 12 %                           |
| Har eller har haft anbragte børn/børn med forebyggende foranstaltninger                           | 14 %         | 28 %          | 22 %                           |
| Har siddet i fængsel indenfor de forrige fem år   | 3 %          | 2 %           | 2 %                            |
| Har været anholdt indenfor de forrige fem år  | 8 %          | 5 %           | 6 %                            |
| Med hospitalsindlæggelse indenfor de forrige fem år *   | 28 %         | 31 %          | 29 %                           |
| Antal lægebesøg i forrige år (gns.)   | 12,5         | 14,3          | 13,5                           |
| Antal besøg ved privat fysioterapeut eller kiropraktiker i forrige år (gns.)                      | 1,8          | 1,9           | 1,8                            |
| Med kontakt til privat psykiater indenfor de forrige fem år                                       | 24 %         | 27 %          | 26 %                           |
| Med kontakt til privat psykolog indenfor de forrige fem år  | 20 %         | 16 %          | 18 %                           |
| Uden beskæftigelse siden 2008   | 41 %         | 39 %          | 40 %                           |
| Har modtaget sygedagpenge**   | 49 %         | 82 %          | 67 %                           |
| Gennemsnitlig ydelsesanciennitet i det offentlige system, 10 år fra nedslagsugen, målt i antal år | 5,5 år       | 6,1 år        | 5,9 år                         |
| Kommer fra kontanthjælpssystemet  | 69 %         | 54 %          | 60 %                           |
| <b>Antal personer</b>   | <b>8.112</b> | <b>10.171</b> | <b>18.283</b>                  |

Anm.: \*På somatiske afdelinger, hvor vedkommende har overnattet \*\* Inklusiv jobafklaring

Anm.: For alle registre, hvor andet ikke er opgivet, er det seneste tilgængelige år anvendt. Ydelsesanciennitet dækker ikke SU eller andet relateret til uddannelse samt barsels dagpenge.

Kilde: DREAM samt Danmarks Statistiks befolkningsdata, familiedata, sundhedsdata, uddannelsesdata, kriminal statistik samt data vedr. børn og unges anbringelser og forebyggende foranstaltninger.

Som det fremgår af tabel 2, har ressourceforløbsmodtagerne under 40 år et væsentligt lavere uddannelsesniveau end dem over 40 år. Hvis der tilføres grundskolekarakterer til denne opgørelse ses det desuden, at mange af de yngre ressourceforløbsmodtagere end ikke har en brugbar adgangsprøve jf. tabel 3. Der er omkring 3.700 ressourceforløbsmodtagere i alderen 18-30 år – og over halvdelen af dem har enten ingen adgangsprøve eller ingen adgangsgivende adgangsprøve fra folkeskolen<sup>2</sup>.

**Tabel 3: Personer i ressourceforløb på 30 år eller yngre i uge 46 2016**

|   | Antal | Andel af alle ressourceforløbsmodtagere | Andel af alle ressourceforløbsmodtagere 18-30 år |
|---|-------|---|--|
| Ressourceforløbsmodtagere i alderen 18-30 år  | 3.672 | 20 %                                    | 100 %  |
| Ressourceforløbsmodtagere i alderen 18-30 år uden adgangsprøve/brugbar adgangsprøve | 1.916 | 10 %                                    | 53 %   |

Kilde: DREAM samt Danmarks Statistiks uddannelsesdata

Ved indførelsen af ressourceforløb som ny ydelse i 2013, blev det besluttet at personer under 40 år som udgangspunkt ikke skal have førtidspension, samt at personer over 40 år som udgangspunkt skal have ét ressourceforløb, inden de kan få tilkendt førtidspension. Målgruppen for ressourceforløbene er dermed personer, hvor det er overvejende sandsynligt, at de i fravær af en særlig indsats vil ende på førtidspension. Personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er helt åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen, er dog undtaget fra ressourceforløb og skal stadig kunne tilkendes førtidspension.

Ved at sammenligne personer, som tilkendes ressourceforløb i 2016 med personer, der blev tilkendt førtidspension inden reformen i 2011, opnås den mest nærliggende sammenligning af, hvem ressourceforløbsmodtagerne er, i forhold til hvem ressourceforløb var tiltænkt til. Der er dog ikke tale om en 1 til 1 sammenligning, da der i gruppen af førtidspensionister fra 2011 er medtaget personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at de ikke har kunnet udvikle arbejdsevnen. Det er ikke muligt at udskille disse personer, som stadigvæk i dag ville få tilkendt en førtidspension, hvilket påvirker sammenligningen. Samtidig er der i gruppen af ressourceforløbsmodtagere udsatte og langvarige kontanthjælpsmodtagere, hvilket ikke kan findes i gruppen af førtidspensionister fra 2011.

Det fremgår af tabel 4, at de nye ressourceforløbsmodtagere adskiller sig ved generelt at være yngre og med en højere andel af kvinder. Det, der dog primært adskiller de to grupper, er, at ressourceforløbsmodtagerne er væsentlig længere væk fra arbejdsmarkedet, hvoraf de fleste også har været på kontanthjælp forinden påbegyndelsen af deres ressourceforløb. Kun en fjerdedel har været i beskæftigelse de seneste tre-fire år forinden starten på ressourceforløb sammenlignet med knap halvdelen af de, der tildeles en førtidspension inden reformen.

Denne forskel vidner om, at der er blevet åbnet op for, at de meget udsatte og langvarige kontanthjælpsmodtagere kan tilkendes ressourceforløb. Disse borgere er oftest kendetegnet ved sociale problemer.

<sup>2</sup> Grundet datarestriktioner har det kun været muligt at lave denne opgørelse for ressourceforløbsmodtagere på 30 år eller yngre.

**Tabel 4: Nye ressourceforløbsmodtagere i 2016 (efter reformen) sammenlignet med førtidspensionister tilgået i 2011 (før reformen)**

|  | <b>Førtidspensionister</b> | <b>Ressourceforløbsmodtagere</b> |
|--|----------------------------|----------------------------------|
| Alder (gns.)   | 46 år                      | 41 år                            |
| Mænd   | 48 %                       | 40 %                             |
| Med anden etnisk baggrund  | 19 %                       | 22 %                             |
| Enlige   | 48 %                       | 60 %                             |
| Enlige forældre  | 27 %                       | 31 %                             |
| Antal børn (gns.)  | 1,6                        | 1,5                              |
| Antal hjemmeboende børn i husstanden (gns.)  | 0,7                        | 0,8                              |
| Med erhvervskompetencegivende uddannelse   | 45 %                       | 38 %                             |
| Har været anbragt som barn   | 7 %                        | 13 %                             |
| Har eller har haft anbragte børn/børn med forebyggende foranstaltninger                                  | 17 %                       | 22 %                             |
| Har siddet i fængsel indenfor de forrige fem år  | 3 %                        | 3 %                              |
| Har været anholdt indenfor de forrige fem år   | 7 %                        | 7 %                              |
| Med hospitalsindlæggelse indenfor de forrige fem år*   | 41 %                       | 30 %                             |
| Antal lægebesøg i forrige år (gns.)  | 15,7                       | 13,5                             |
| Antal besøg ved privat fysioterapeut eller kiropraktiker i forrige år (gns.)                             | 3,4                        | 1,6                              |
| Med kontakt til privat psykiater indenfor de forrige fem år  | 19 %                       | 25 %                             |
| Med kontakt til privat psykolog indenfor de forrige fem år   | 12 %                       | 18 %                             |
| Beskæftigelse indenfor de seneste tre-fire år**  | 45 %                       | 26 %                             |
| Har modtaget sygedagpenge***   | 75 %                       | 66 %                             |
| Gennemsnitlig ydelsesanciennitet i det offentlige system, 10 år fra tilgangstidspunktet, målt i antal år | 3,7 år                     | 4,7 år                           |
| Kommer fra kontanthjælpssystemet   | 35 %                       | 61 %                             |
| <b>Antal personer</b>  | <b>16.572</b>              | <b>7.133</b>                     |

Anm.: \*På somatiske afdelinger, hvor vedkommende har overnattet \*\*Alt efter hvornår i året, de tildeles ydelsen \*\*\* Inklusiv jobafklaring

Anm.: For alle registre, hvor andet ikke er opgivet, er det seneste tilgængelige år anvendt. Ydelsesanciennitet dækker ikke SU eller andet relateret til uddannelse samt barsels dagpenge.

Kilde: DREAM samt Danmarks Statistiks befolkningsdata, familiedata, sundhedsdata, kriminal statistik samt data vedr. børn og unges anbringelser og forebyggende foranstaltninger.

### 3. Forskelle i målgrupper og/eller tilkendelsespraksis

Ressourceforløbsmodtagerne fylder ikke så meget i de enkelte jobcentres samlede bestand af offentlige forsørgede. Der er dog forskel fra jobcenter til jobcenter, hvor andelen af ressourceforløbsmodtagere målt i forhold til alle offentlige forsørgede spænder fra 1 til 5,5 pct. jf. figur 1.

Til at belyse om jobcenterne har forskellige målgrupper, kan der anvendes såkaldte klyngeinddelinger<sup>3</sup>, som er udarbejdet af VIVE til brug for benchmarking-rapporter på jobindsats.dk. Disse klyngeinddelinger tager højde for kommunernes forskellige rammevilkår og grupperer kommunerne efter dem, der minder mest om hinanden.

Som det fremgår af figur 2, varierer andelen af borgere med hyppig kontakt til læge eller privat psykiater meget klyngeinddelingerne imellem. Den største spredning ses i klynge 4, fra 20 til 60 pct. jobcenterne imellem. Der er altså nogle jobcentre, som har mange flere sundhedsudfordrende borgere, selvom deres respektive rammevilkår er vurderet at være sammenlignelige. Dette siger nødvendigvis ikke noget om, at disse borgere er sværere at aktivere, men det giver en indikation af, at det kan være forskellige problemstillinger, som de enkelte jobcentre skal forholde sig til i forhold til deres ressourceforløbsborgere.

Ligeledes er der jobcentre, som adskiller sig ved at have flere borgere med sociale udfordringer. Andelen af borgere med egen eller deres børns anbringelseshistorik varierer mest i klynge 3 og 6 fra knap 20 til 45 pct. jobcenterne imellem jf. figur 3.

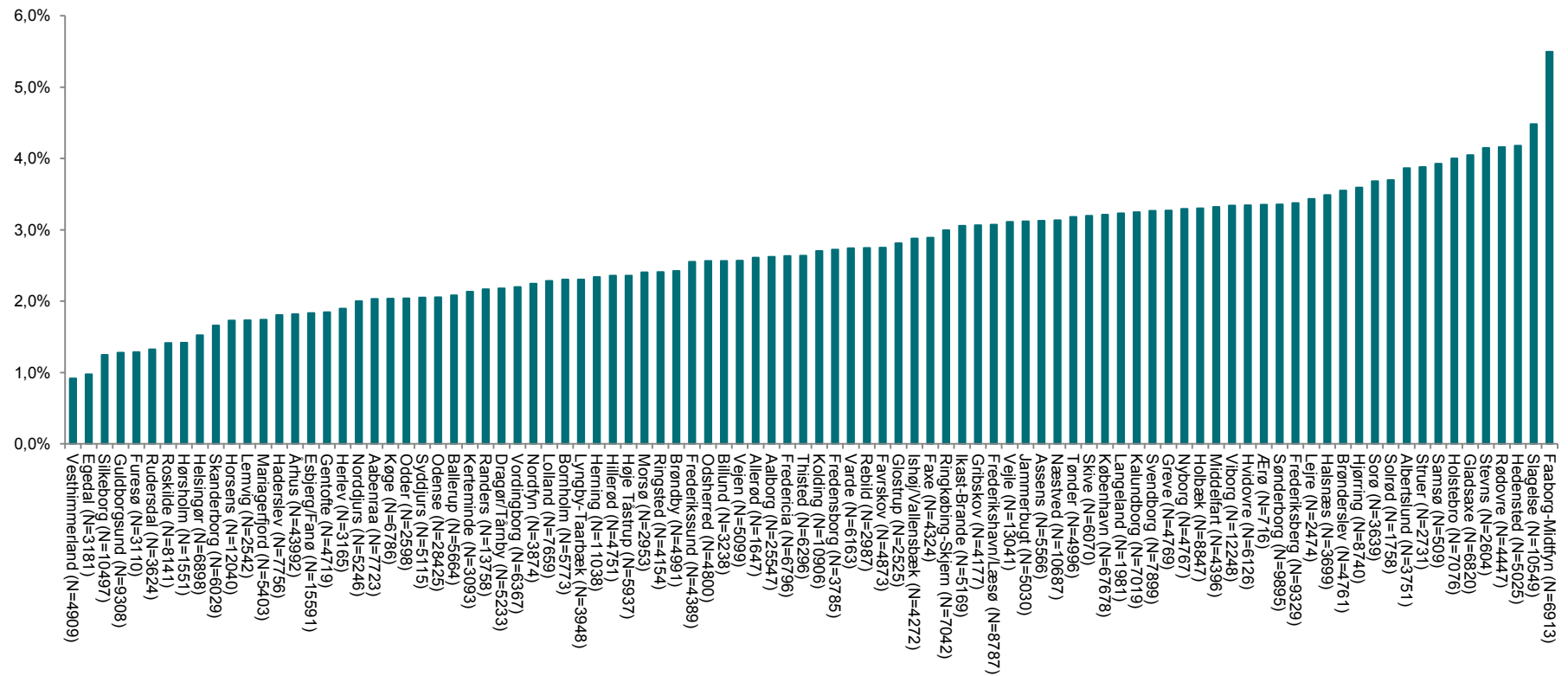
Hvis klyngeinddelingerne i figur 2 og 3 sammenholdes, ses det, at det ikke er de samme jobcentre, der har de mest sundhedsudfordrende borgere og de mest socialudfordrede borgere eller omvendt. Tværtimod ses en tendens til, at de jobcentre, der er blandt de jobcentre med de mest udsatte borgere målt på de sundhedsmæssige indikatorer, figurerer som nogle af de laveste i klyngerne, når der måles på sociale indikatorer og omvendt. Dette taler for, at det kan være forskellige udfordringer, som jobcenterne står overfor og/eller at der er forskellige kommunale praksis for tildeling af ressourceforløb.

---

<sup>3</sup> Der er altså ikke tale om den deciderede klyngeanalyse af ressourceforløbsmodtagere. Den følger i næste afsnit.

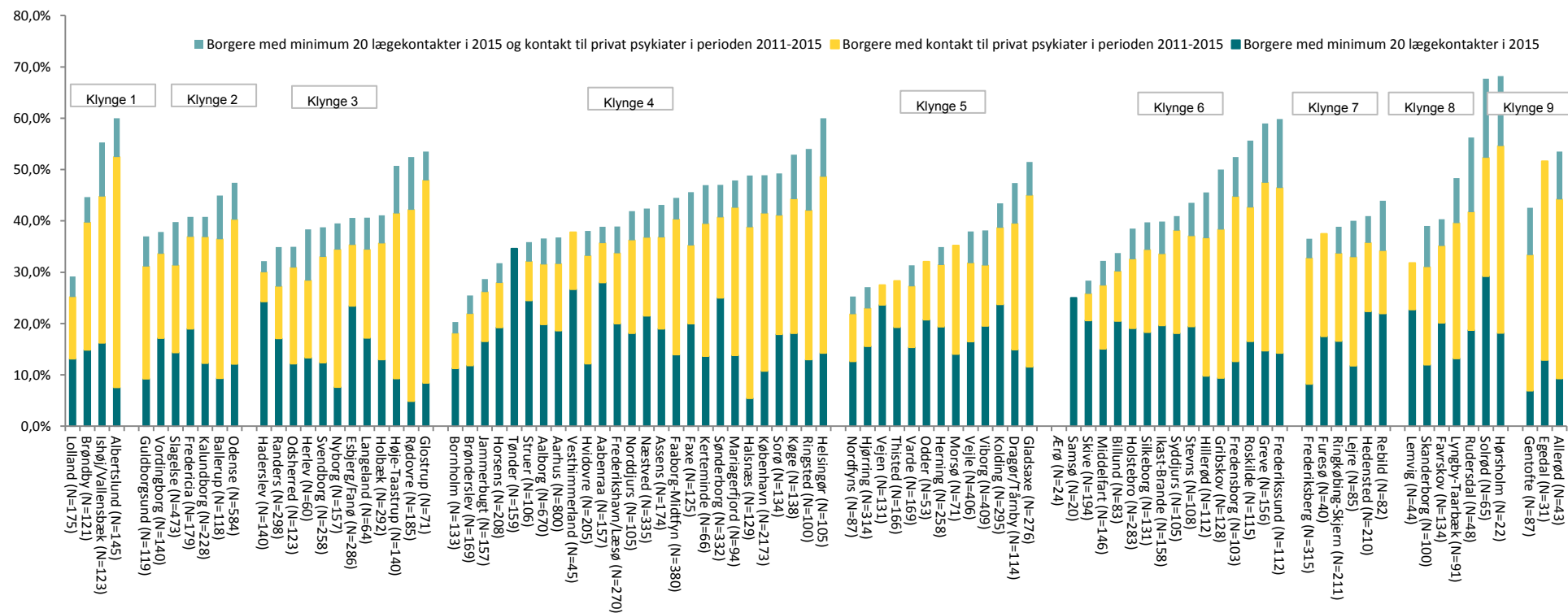


Figur 1: Andel af ressourceforløbsmodtagere i forhold til alle offentligt forsørgede, fordelt på jobcentre, uge 46 2016



Anm.: Offentligt forsørgede tæller ikke personer på SU, efterløn eller pension.  
 Kilde: DREAM.

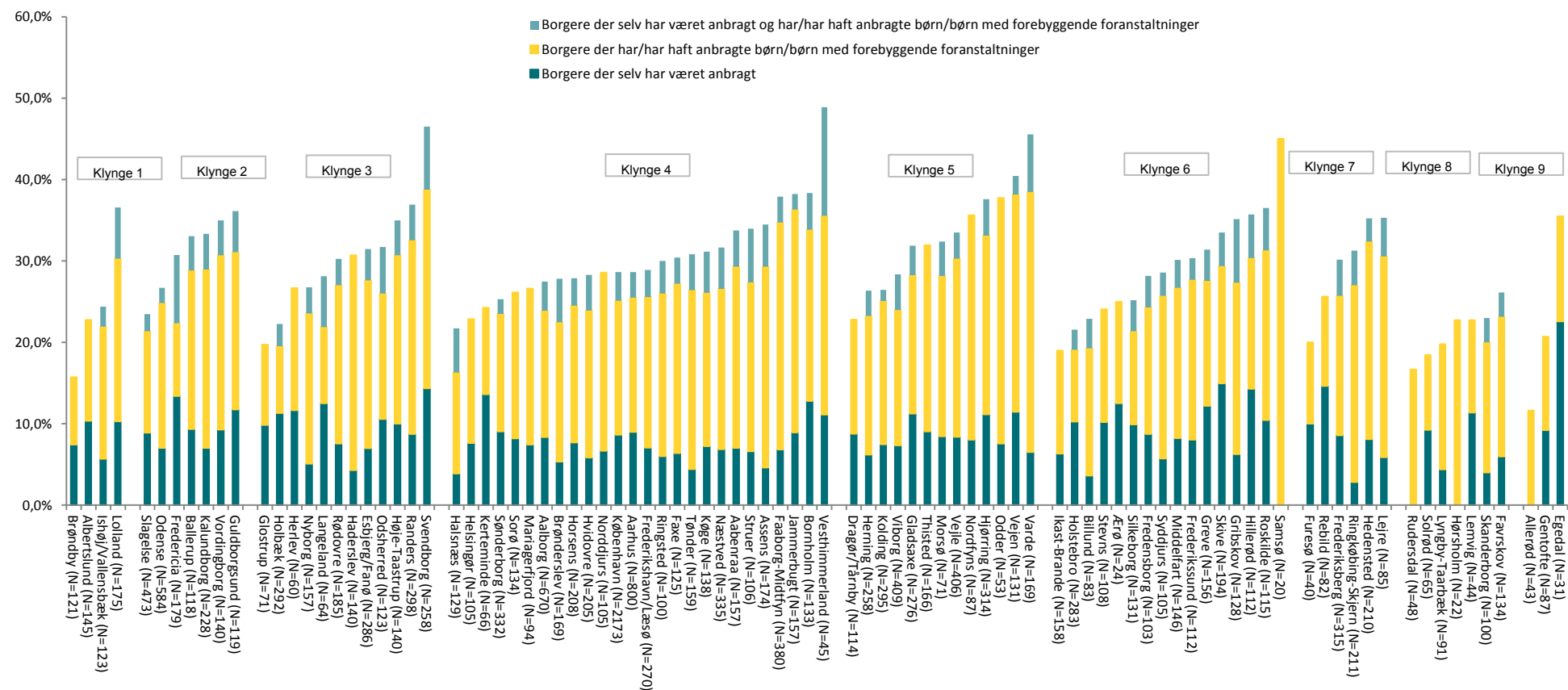
Figur 2: Jobcentre med særlige tunge målgrupper, målt på sundhedsindikatorer for ressourceforløbsmodtagere, uge 46 2016



Kilde: DREAM samt Danmarks Statistiks sundhedsdata. Klynjerne er lavet af VIVE og belyser kommunernes rammevilkår. Der er derfor ikke tale om selve klyngeanalysen af ressourceforløbsmodtagere.

Anm.: For de jobcentre, hvor to kommuner er slået sammen, er den største kommune høret til, valgt.

Figur 3: Jobcentre med særlige tunge målgrupper, målt på sociale indikatorer for ressourceforløbsmodtagere, uge 46 2016



Kilde: DREAM samt Danmarks Statistiks befolkningsdata, familiedata, unges anbringelser og forebyggende foranstaltninger. Klyngerne er lavet af VIVE og belyser kommunernes rammevilkår. Der er derfor ikke tale om selve klyngeanalysen af ressourceforløbsmodtagere.

Anm.: For de jobcentre, hvor to kommuner er slået sammen, er den klynge, som den største kommune hører til, valgt.

#### **4. Hvilke grupper af ressourceforløbsmodtagere kan identificeres?**

På baggrund af klyngeanalysen er der identificeret 8 særskilte klynger af ressourceforløbsmodtagere:

1. Unge lavt uddannede: 6.462 personer (35 pct.)
2. Danskere med langvarig sygedagpengehistorik og høj uddannelse: 4.992 personer (27 pct.)
3. Forældre med anden etnisk baggrund: 2.893 personer (16 pct.)
4. Forældre der har eller har haft anbragte børn: 1.358 personer (7 pct.)
5. Personer med gentagen kontakt til privat psykiater de seneste 5 år: 879 personer (5 pct.)
6. Personer med gentagen kontakt til privat psykolog de seneste 5 år: 837 personer (5 pct.)
7. Personer med gentagen kontakt til privat fysioterapeut eller kiropraktor det seneste år: 439 personer (2 pct.)
8. Personer med mange lægekontakter det seneste år og mange indlæggelsesdage seneste 5 år: 421 (2 pct.)

Det skal bemærkes, at hver person kun kan tilhøre én af de 8 klynger. Hvilken klynge, personen tilhører, er et resultat af en mekanisk inddeling i klyngeanalysen på baggrund af de inkluderede baggrundsvariable og personernes fordelinger på disse variable. Det betyder, at ikke alle personer, der passer med en gruppes karakteristika nødvendigvis er placeret i denne klynge. Eksempelvis indeholder klynge 3 ikke alle ressourceforløbsmodtagere med anden etnicitet end dansk. Som det fremgår af de andre klynger er der også nogle personer deri, som har anden etnicitet end dansk. Disse personer har dog andre karakteristika, som gør dem mere ens med den pågældende klynge – og derfor er de placeret der.

Ligeledes kan der også i klyngerne indgå enkelte personer, som ikke passer med klyngens overskrift, men som alligevel er mest 'ens' med personerne i denne klynge sammenlignet med personerne i de øvrige klynger. Eksempelvis er der 1 pct. af borgerne i klynge 2 'Danskere med lang sygedagpengehistorik og høj uddannelse', som ikke er etnisk danske. De er placeret i denne klynge, da de ligner denne klynge mere end de andre klynger på trods af forskellen i herkomst.

Klyngeanalysen og resultaterne heraf er meget sensitive overfor kombinationen af baggrundsvariable, der anvendes til gruppering af ressourceforløbsmodtageren. Klyngerne er derfor resultatet af det tilgængelige data, de udvalgte baggrundsvariable og måden de er defineret på jf. boks 1 og boks 2.

## 5. Hvad kendetegner grupperne af ressourceforløbsmodtagere?

De knap 18.300 ressourceforløbsmodtagere er inddelt i 8 klynger på baggrund af deres baggrundskarakteristika jf. boks 2.

Hver klynge indeholder en gruppe af personer, som repræsenterer en type af ressourceforløbsmodtager, der adskiller sig fra de øvrige på enkelte eller flere baggrundskarakteristika.

Overordnet set kan klyngerne opdeles i tre større grupper:

- Klynge 1 er ressourceforløbsmodtagere, der primært er kendetegnet ved lav uddannelsesniveau
- Klynge 3 og 4 er ressourceforløbsmodtagere, der primært er karakteriseret ved sociale problemer
- Klynge 2, 5, 6, 7 og 8 er ressourceforløbsmodtagere, der primært er karakteriseret ved sundhedsproblemer

Nedenfor beskrives, hvad der definerer og kendetegner hver klynge til forskel fra de øvrige klynger og den samlede gruppe af ressourceforløbsmodtagere.

### **Klynge 1: Unge lavt uddannede**

Klyngen af unge lavt uddannede er den største klynge. Den udgør 35 pct. af ressourceforløbsmodtagerne. Den består af 6.462 personer.

Klyngen er kendetegnet ved:

- De er unge og gennemsnitligt 34 år
- Halvdelen er mænd
- De er primært etnisk danske
- De er lavt uddannede. 10 pct. har en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvilket er væsentligt lavere end de andre grupper
- En forholdsvis stor andel har været anbragte som børn. Næsten dobbelt så mange som hele gruppen af ressourceforløbsmodtagere
- Deres unge alder taget i betragtning, har de en lang ydelseshistorik i det offentlige – 6,4 år
- Næsten alle i klyngen kommer fra kontanthjælpssystemet

### **Klynge 2: Danskere med langvarig sygedagpengehistorik og høj uddannelse**

Klyngen af danskere med langvarig sygedagpengehistorik udgør 27 pct. af ressourceforløbsmodtagerne. Den består af 4.992 personer.

Klyngen er kendetegnet ved:

- De er allesammen danske – 99 pct.
- Mere end to tredjedele er kvinder
- De er højt uddannede. 70 pct. har en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvilket er væsentlig højere end gennemsnittet for gruppen og endda højere end den danske befolkning
- De har en stærk arbejdsmarkedstilknytning – 81 pct. har været i beskæftigelse siden 2008
- De har alle sammen modtaget sygedagpenge på et tidspunkt i deres liv – 98 pct., og gennemsnitligt i 3 år, hvilket er meget mere end nogle af de andre grupper

### **Klynge 3: Forældre med anden etnisk baggrund**

Klyngen af forældre med anden etnisk baggrund udgør 16 pct. af ressourceforløbsmodtagerne. Den består af 2.893 personer.

Klyngen er kendetegnet ved:

- Det er personer med anden etnisk baggrund end dansk – 98 pct.
- De fleste er forældre – 88 pct.
- De har dobbelt så mange hjemmeboende børn sammenholdt med hele gruppen af ressourceforløbsmodtagere, og er den gruppe med flest hjemmeboende børn – 1,6 i gennemsnit
- Der er ingen af dem, som har eller har haft deres børn anbragt
- De er i højere grad gifte eller samlevende – 66 pct., hvilket er det højeste blandt grupperne

### **Klynge 4: Forældre der har eller har haft anbragte børn**

Klyngen af forældre der har eller har haft anbragte børn udgør 7 pct. af ressourceforløbsmodtagerne. Den består af 1.358 personer.

Klyngen er kendetegnet ved:

- De har alle børn – i gennemsnit 2,7 børn
- De har alle haft eller har på nuværende tidspunkt anbragte børn, mens 81 pct. har børn, som modtager eller har modtaget forebyggende foranstaltninger
- En stor andel af dem har selv været anbragt som barn – 21 pct.
- De er den gruppe med den højeste ydelsesanciennitet, nemlig 7,2 år
- Langt størstedelen kommer fra kontanthjælpssystemet – 75 pct.

### **Klynge 5: Personer med gentagen kontakt til privat psykiater de seneste 5 år**

Klyngen af personer med gentagen kontakt til privat psykiater udgør 5 pct. af ressourceforløbsmodtagerne. Den består af 879 personer.

Analysen består som tidligere nævnt udelukkende af data for kontakt til privat psykiatere og ikke for hverken kontakt til distriktspsykiatrien, psykiatrisk skadestue eller indlæggelser på psykiatriske hospitalsafdelinger. Derfor undervurderes størrelsen af gruppen af personer, der primært er karakteriseret ved at have psykiske udfordringer, muligvis.

Klyngen er kendetegnet ved:

- De har alle sammen været til en privat psykiater indenfor de seneste 5 år. De har gennemsnitligt været til psykiater knap 55 gange på de 5 år
- Langt størstedelen af dem har en sygedagpengehistorik – 81 pct.
- Der er færre danskere i gruppen i forhold til de andre grupper, som ikke er decideret kendetegnet ved personer af anden etnisk herkomst

### **Klynge 6: Personer med gentagen kontakt til privat psykolog de seneste 5 år**

Klyngen af personer med gentagen kontakt til privat psykolog udgør 5 pct. af ressourceforløbsmodtagerne. Den består af 837 personer.

Klyngen er kendetegnet ved:

- De er næsten alle kvinder – 86 pct.
- De er veluddannede – på niveau med den danske befolkning
- De har allesammen været til en privat psykolog indenfor de seneste 5 år. De har gennemsnitligt været til psykolog knap 23 gange på de 5 år
- En tredjedel af dem har også været til psykiater i samme periode

- De har en stærk arbejdsmarkedstilknytning – 79 pct. har været i beskæftigelse siden 2008
- Langt størstedelen af dem har en sygedagpengehistorik – 86 pct.

### **Klynge 7: Personer med gentagen kontakt til privat fysioterapeut eller kiropraktor det seneste år**

Klyngen af personer med gentagen kontakt til privat fysioterapeut eller kiropraktor udgør 2 pct. af ressourceforløbsmodtagerne. Den består af 439 personer.

Klyngen er kendetegnet ved:

- De fleste er kvinder – 79 pct.
- De er forholdsvis veluddannede – over halvdelen af dem har en erhvervskompetencegivende uddannelse
- De går meget til fysioterapeut eller kiropraktor – knap 45 gange om året
- De går meget til læge – 18,6 gange om året, hvilket er mere end gennemsnittet for hele gruppen af ressourceforløbsmodtagere

### **Klynge 8: Personer med mange lægekontakter det seneste år og mange indlæggelsesdage de seneste 5 år**

Klyngen af personer med mange lægekontakter det seneste år og mange indlæggelsesdage de seneste 5 år udgør 2 pct. af ressourceforløbsmodtagerne. Den består af 421 personer.

Som nævnt har det ikke været muligt at anvende data for indlæggelser på psykiatriske afdelinger. Derfor kan antallet af indlæggelser muligvis være højere.

Klyngen er kendetegnet ved:

- Det er personer, som alle har været indlagt på hospitalet indenfor de seneste 5 år. I gennemsnit har de været indlagt 93 dage de seneste 5 år.
- De går meget til læge – knap 23 gange om året
- De har ikke så mange hjemmeboende børn – 0,5 i gennemsnit

Tabel 5: Oversigt over de 8 klynger, uge 46 2016

|  | Danske befolkning, 18-65 år  | Alle kontant-hjælpsmodtagere   | Alle ressourceforløbsmodtagere   | 1: Unge lavt uddannede  | 2: Danskere med lang sygedagpengehistorik og høj uddannelse               | 3: Forældre* med anden etnisk baggrund                                    | 4: Forældre* der har eller har haft anbragte børn                         | 5: Personer med gentagen kontakt til psykiater                                | 6: Personer med gentagen kontakt til psykolog                             | 7: Personer med gentagen kontakt til fysioterapeut eller kiropraktor      | 8: Personer med mange lægekontakter og indlæggelsesdage                     |
|--|--|--|--|---|---|---|---|---|---|---|---|
| <b>Antal</b>   | 3.531.761  | 91.977   | 18.283   | 6.462   | 4.992   | 2.893   | 1.358   | 879   | 837   | 439   | 421   |
| <b>Andel</b>   | -  | -  | -  | 35 pct.   | 27 pct.   | 16 pct.   | 7 pct.  | 5 pct.  | 5 pct.  | 2 pct.  | 2 pct.  |
| <b>Alder</b>   | 41 år  | 44 år  | 41 år  | 34 år   | 46 år   | 47 år   | 47 år   | 44 år   | 41 år   | 42 år   | 42 år   |
| <b>Køn</b>   | 50 pct. mænd   | 53 pct. mænd   | 63 pct. kvinder  | 51 pct. mænd  | 28 pct. mænd  | 37 pct. mænd  | 27 pct. mænd  | 30 pct. mænd  | 14 pct. mænd  | 21 pct. mænd  | 43 pct. mænd  |
| <b>Herkomst</b>  | 15 pct. med anden etnisk baggrund  | 35 pct. med anden etnisk baggrund  | 22 pct. med anden etnisk baggrund  | 3 pct. med anden etnisk baggrund  | 1 pct. med anden etnisk baggrund  | 98 pct. med anden etnisk baggrund   | 14 pct. med anden etnisk baggrund   | 20 pct. med anden etnisk baggrund   | 7 pct. med anden etnisk baggrund  | 14 pct. med anden etnisk baggrund   | 9 pct. med anden etnisk baggrund  |
| <b>Civilstatus</b>   | 65 pct. er gifte eller samlevende  | 67 pct. enlige   | 56 pct. enlige   | 75 pct. enlige  | 45 pct. enlige  | 34 pct. enlige  | 63 pct. enlige  | 58 pct. enlige  | 45 pct. enlige  | 39 pct. enlige  | 64 pct. enlige  |
| <b>Børn</b>  | 62 pct. er forældre<br>1,3 børn i gnsn.<br>1,1 hjemmeboende børn i gnsn. | 65 pct. er forældre<br>1,6 børn i gnsn.<br>0,9 hjemmeboende børn i gnsn. | 64 pct. er forældre<br>1,5 børn i gnsn.<br>0,8 hjemmeboende børn i gnsn. | 31 pct. er forældre<br>0,7 børn i gnsn.<br>0,4 hjemmeboende børn i gnsn.  | 76 pct. er forældre<br>1,6 børn i gnsn.<br>0,9 hjemmeboende børn i gnsn.  | 88 pct. er forældre<br>2,6 børn i gnsn.<br>1,6 hjemmeboende børn i gnsn.  | 100 pct. er forældre<br>2,7 børn i gnsn.<br>0,6 hjemmeboende børn i gnsn. | 68 pct. er forældre<br>1,5 børn i gnsn.<br>0,9 hjemmeboende børn i gennemsnit | 67 pct. er forældre<br>1,4 børn i gnsn.<br>1,0 hjemmeboende børn i gnsn.  | 63 pct. er forældre<br>1,4 børn i gnsn.<br>0,9 hjemmeboende børn i gnsn.  | 60 pct. er forældre<br>1,2 børn i gnsn.<br>0,5 hjemmeboende børn i gnsn.    |
| <b>Uddannelse</b>  | 61 pct. har kompetencegivende uddannelse                                 | 34 pct. har kompetencegivende uddannelse                                 | 38 pct. har kompetencegivende uddannelse                                 | 10 pct. har kompetencegivende uddannelse                                  | 70 pct. har kompetencegivende uddannelse                                  | 34 pct. har kompetencegivende uddannelse                                  | 30 pct. har kompetencegivende uddannelse                                  | 48 pct. har kompetencegivende uddannelse                                      | 62 pct. har kompetencegivende uddannelse                                  | 54 pct. har kompetencegivende uddannelse                                  | 42 pct. har kompetencegivende uddannelse                                    |
| <b>Anbragt som barn</b>  | 3 pct. har været anbragt   | 10 pct. har været anbragt  | 12 pct. har været anbragt  | 22 pct. har været anbragt   | 5 pct. har været anbragt  | 1 pct. har været anbragt  | 21 pct. har været anbragt   | 8 pct. har været anbragt  | 7 pct. har været anbragt  | 6 pct. har været anbragt  | 10 pct. har været anbragt   |
| <b>Anbragte børn</b>   | 2 pct. har eller har haft anbragte børn                                  | 9 pct. har eller har haft anbragte børn                                  | 8 pct. har eller har haft anbragte børn                                  | 0 pct. har eller har haft anbragte børn                                   | 0 pct. har eller har haft anbragte børn                                   | 0 pct. har eller har haft anbragte børn                                   | 100 pct. har eller har haft anbragte børn                                 | 2 pct. har eller har haft anbragte børn                                       | 1 pct. har eller har haft anbragte børn                                   | 3 pct. har eller har haft anbragte børn                                   | 2 pct. har eller har haft anbragte børn                                     |
| <b>Forebyggende foranstaltning på børn</b>                         | 5 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltning på deres børn      | 21 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltning på deres børn     | 20 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltning på deres børn     | 12 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltninger på deres børn    | 18 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltninger på deres børn    | 15 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltninger på deres børn    | 81 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltninger på deres børn    | 18 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltninger på deres børn        | 15 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltninger på deres børn    | 12 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltninger på deres børn    | 19 pct. har eller har haft forebyggende foranstaltninger på deres børn      |
| <b>Hospitalsindlæggelser 2011-2015</b>                             | 15 pct. har været indlagt  | 23 pct. har været indlagt  | 29 pct. har været indlagt  | 22 pct. har været indlagt med overnatning<br>3,3 indlæggelsesdage i gnsn. | 34 pct. har været indlagt med overnatning<br>5,1 indlæggelsesdage i gnsn. | 24 pct. har været indlagt med overnatning<br>3,4 indlæggelsesdage i gnsn. | 34 pct. har været indlagt med overnatning<br>6,1 indlæggelsesdage i gnsn. | 25 pct. har været indlagt med overnatning<br>3,9 indlæggelsesdage i gnsn.     | 29 pct. har været indlagt med overnatning<br>4,5 indlæggelsesdage i gnsn. | 40 pct. har været indlagt med overnatning<br>9,8 indlæggelsesdage i gnsn. | 100 pct. har været indlagt med overnatning<br>92,6 indlæggelsesdage i gnsn. |
| <b>Antal kontakter til privat fysioterapeut eller lign. i 2015</b> | 1,6 kontakter i gnsn.  | 0,5 kontakter i gnsn.  | 1,8 kontakter i gnsn.  | 0,5 kontakter i gnsn.   | 0,8 kontakter i gnsn.   | 0,7 kontakter i gnsn.   | 0,6 kontakter i gnsn.   | 0,9 kontakter i gnsn.   | 2,1 kontakter i gnsn.   | 44,7 kontakter i gnsn.  | 3,1 kontakter i gnsn.   |
| <b>Lægekontakter i 2015</b>  | 6,3 kontakter i gnsn.  | 8,6 kontakter i gnsn.  | 13,5 kontakter i gnsn.   | 10,4 kontakter i gnsn.  | 15,2 kontakter i gnsn.  | 14,0 kontakter i gnsn.  | 14,3 kontakter i gnsn.  | 15,2 kontakter i gnsn.  | 16,3 kontakter i gnsn.  | 18,6 kontakter i gnsn.  | 22,9 kontakter i gnsn.  |
| <b>Kontakt til privat psykiater 2011-2015</b>                      | 3 pct. har været til psykiater   | 13 pct. har været til psykiater  | 26 pct. har været til psykiater  | 20 pct. har været til psykiater<br>2,1 kontakter i gnsn.                  | 22 pct. har været til psykiater<br>2,6 kontakter i gnsn.                  | 27 pct. har været til psykiater<br>3,8 kontakter i gnsn.                  | 22 pct. har været til psykiater<br>3,5 kontakter i gnsn.                  | 100 pct. har været til psykiater<br>54,8 kontakter i gnsn.                    | 31 pct. har været til psykiater<br>5,3 kontakter i gnsn.                  | 15 pct. har været til psykiater<br>2,5 kontakter i gnsn.                  | 12 pct. har været til psykiater<br>1,7 kontakter i gnsn.                    |
| <b>Kontakt til privat psykolog 2011-2015</b>                       | 7 pct. har været til psykolog  | 8 pct. har været til psykolog  | 18 pct. har været til psykolog   | 11 pct. har været til psykolog<br>0,7 kontakter i gnsn.                   | 20 pct. har været til psykolog<br>1,2 kontakter i gnsn.                   | 8 pct. har været til psykolog<br>0,5 kontakter i gnsn.                    | 10 pct. har været til psykolog<br>0,8 kontakter i gnsn.                   | 18 pct. har været til psykolog<br>1,5 kontakter i gnsn.                       | 100 pct. har været til psykolog<br>22,9 kontakter i gnsn.                 | 24 pct. har været til psykolog<br>2,1 kontakter i gnsn.                   | 16 pct. har været til psykolog<br>1,1 kontakter i gnsn.                     |
| <b>Ydelsesanciennitet de seneste 10 år</b>                         | -  | 4,3 år   | 5,9 år   | 6,4 år  | 4,8 år  | 6,2 år  | 7,2 år  | 6,4 år  | 4,7 år  | 4,9 år  | 5,4 år  |
| <b>Beskæftigelsehistorik siden 2008</b>                            | 87 pct. har været i beskæftigelse  | 61 pct. har været i beskæftigelse  | 60 pct. har været i beskæftigelse  | 47 pct. har været i beskæftigelse   | 81 pct. har været i beskæftigelse   | 52 pct. har været i beskæftigelse   | 45 pct. har været i beskæftigelse   | 62 pct. har været i beskæftigelse   | 79 pct. har været i beskæftigelse   | 68 pct. har været i beskæftigelse   | 71 pct. har været i beskæftigelse   |
| <b>Sygedagpengehistorik siden 1991</b>                             | 53 pct. har modtaget sygedagpenge  | 58 pct. har modtaget sygedagpenge  | 67 pct. har modtaget sygedagpenge  | 39 pct. har modtaget sygedagpenge<br>0,5 år                               | 98 pct. har modtaget sygedagpenge<br>3,0 år                               | 65 pct. har modtaget sygedagpenge<br>1,5 år                               | 64 pct. har modtaget sygedagpenge<br>1,4 år                               | 81 pct. har modtaget sygedagpenge<br>2,1 år                                   | 86 pct. har modtaget sygedagpenge<br>2,2 år                               | 81 pct. har modtaget sygedagpenge<br>2,0 år                               | 77 pct. har modtaget sygedagpenge<br>1,9 år                                 |
| <b>Ydelse inden ressourceforløb?</b>                               | -  | -  | 60 pct. fra kontant-hjælpssystemet                                       | 91 pct. fra kontant-hjælpssystemet  | 25 pct. fra kontant-hjælpssystemet  | 62 pct. fra kontant-hjælpssystemet  | 75 pct. fra kontant-hjælpssystemet  | 60 pct. fra kontant-hjælpssystemet  | 30 pct. fra kontant-hjælpssystemet  | 34 pct. fra kontant-hjælpssystemet  | 52 pct. fra kontant-hjælpssystemet  |

Anm.: Forældre dækker over, at de har registreret børn i CPR – uafhængigt af om børnene er over eller under 18 år. Ydelsesanciennitet dækker ikke SU eller andet relateret til uddannelse samt barsels dagpenge.

Kilde: DREAM samt Danmarks Statistiks befolkningsdata, familiedata, sundhedsdata, kriminalstatistik samt data vedr. børn og unges anbringelser og forebyggende foranstaltninger.



## 6. Hvilken indsats får ressourceforløbsmodtagerne?

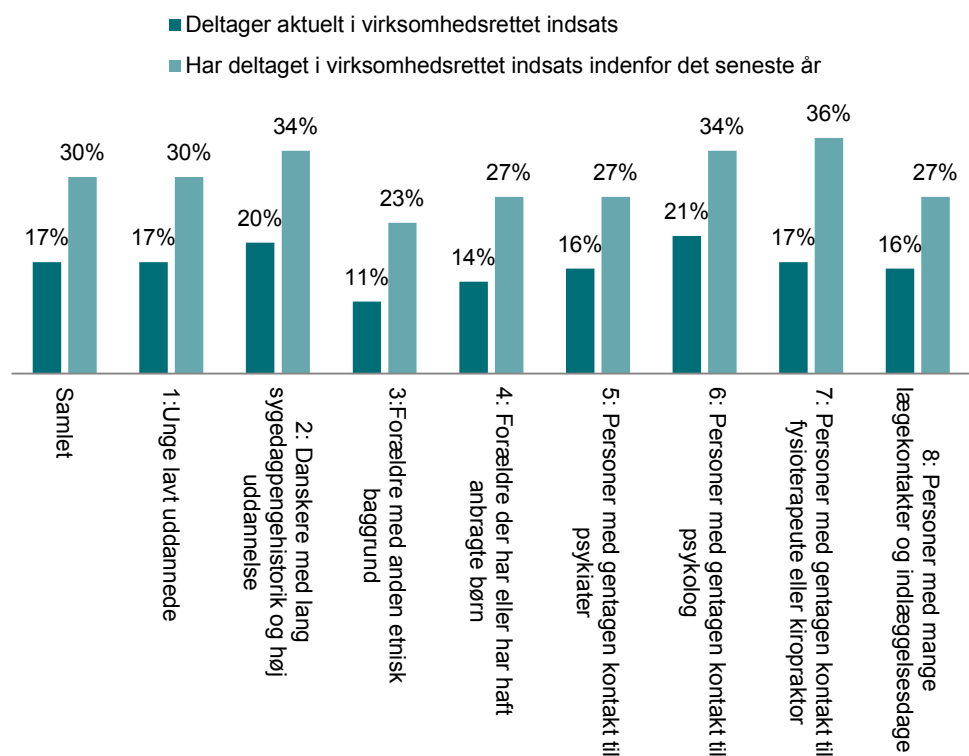
Udgangspunktet for denne indsatsanalyse er ressourceforløbsmodtagere, som i nedslagsugen 46, 2016 har været i ressourceforløb i minimum et år. Analysen beror derfor på knap 11.500 personer.

### Virksomhedsrettet indsats

Det er evidens for, at virksomhedsrettede indsatser er et af de mest effektive redskaber til at få udsatte ledige i job eller uddannelse<sup>4</sup>.

30 pct. af ressourceforløbsmodtagerne har deltaget i et virksomhedsrettet tilbud indenfor det seneste år af deres ledighedsforløb. 17 pct. er aktuelt i virksomhedsrettet aktivering jf. figur 4.

**Figur 4: Andel ressourceforløbsmodtagere, der har deltaget i virksomhedsrettet tilbud, fordelt på de 8 klynger**



Anm.: Opgjort ved nedslag i uge 46 2016 og et år tilbage. Der er kun medtaget personer, som minimum har været i ressourceforløb siden uge 46 2015.

Kilde: DREAM og kommunal aktiveringsdata.

Brugen af virksomhedsrettede indsatser er over det seneste år størst for personer med gentagen kontakt til fysioterapeut eller kiropraktor jf. figur 4. Blandt denne gruppe er 17 pct. aktuelt i virksomhedsrettet aktivering, mens 36 pct. har deltaget i virksomhedsrettet indsats indenfor det seneste år. Danskere med lang sygedagpengehistorik og høj uddannelse er dog sammen med personer med gentagen kontakt til psykolog på samme høje niveau.

<sup>4</sup> Litteraturreview af Graversen (SFI), 2012/13

Brugen af virksomhedsrettet aktivering er lavest blandt forældre med anden etnisk baggrund end dansk. Her har kun 23 pct. deltaget i en virksomhedsrettet indsats indenfor det seneste år, mens kun 11 pct. aktuelt er i virksomhedsrettet aktivering. Denne gruppe ligger væsentlig under gennemsnittet for den samlede gruppe.

### Aktiv beskæftigelsesindsats

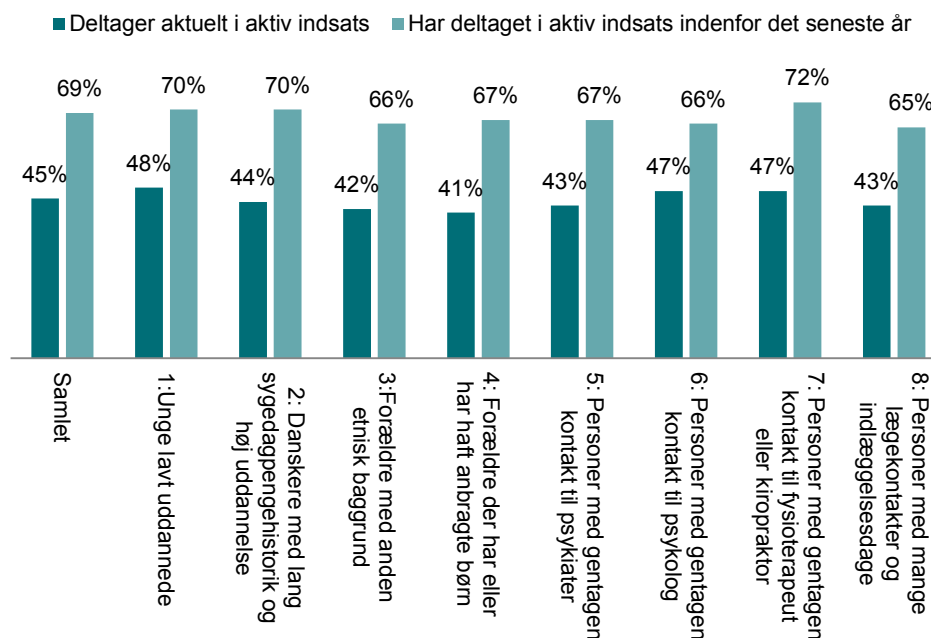
Et nyt studie finder tegn på, at al aktivering generelt er bedre for borgerens progression end at gå passiv<sup>5</sup>.

Blandt personer i ressourceforløb er 45 pct. i aktuelt aktivering. 69 pct. af gruppen har deltaget i en aktiv indsats indenfor det seneste år, hvorimod 31 pct. af ressourceforløbsmodtagerne derfor ikke har modtaget en aktiv beskæftigelsesindsats det seneste år.

Der er næsten ingen variation på tværs af grupperne. Dog ses det af figur 5, at der er flere unge, som er i aktivering i nedslagsugen sammenholdt med gruppen af personer med anbragte børn.

Ligeledes har en større andel af personer med gentagen kontakt til fysioterapeut eller kiropraktor deltaget i en aktiv beskæftigelsesindsats det seneste år end det er tilfældet for personer med mange lægekontakter og indlæggelsesdage.

**Figur 5: Andel ressourceforløbsmodtagere, som har deltaget i en aktiv indsats, fordelt på de 8 klynger**



Anm.: Opgjort ved nedslag i uge 46 2016 og et år tilbage. Der er kun medtaget personer, som minimum har været i ressourceforløb siden uge 46 2015.  
Kilde: DREAM og kommunal aktiveringsdata.

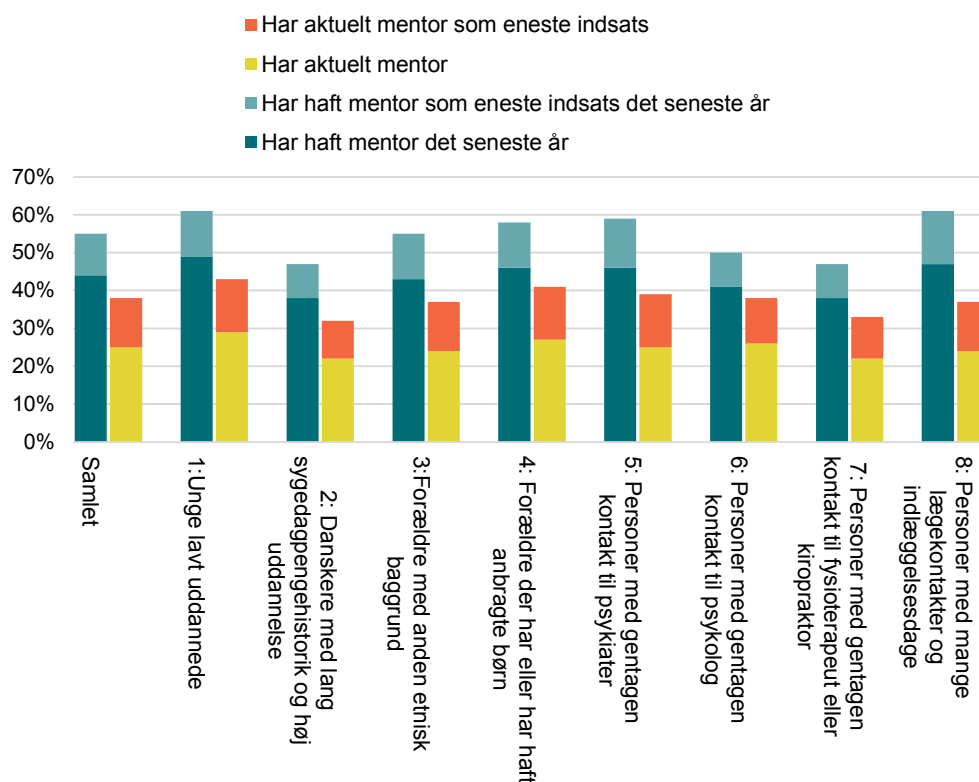
<sup>5</sup> Faktoranalyse på baggrund af BIP-data, KORA, 2017

## Mentor

Der er indikation for at mentorstøtte som tillæg til den øvrige indsats kan bidrage til, at langtidsledige og udsatte unge kommer hurtigere i job og uddannelse<sup>6</sup>.

25 pct. af personerne i ressourceforløb har aktuelt en mentor. 44 pct. af dem har haft en mentor indenfor det seneste år. Ud af disse er der en række personer, som kun har haft mentor som eneste indsats det seneste år, hvilket svarer til 11 pct. af alle ressourceforløbsmodtagerne jf. figur 6.

**Figur 6: Andel ressourceforløbsmodtagere, der har haft en mentor, fordelt på de 8 klynger**



Anm.: Opgjort ved nedslag i uge 46 2016 og et år tilbage. Der er kun medtaget personer, som minimum har været i ressourceforløb siden uge 46 2015.

Kilde: DREAM og mentordata

Brugen af mentor det seneste år er størst for de unge og personer med mange lægekontakter og indlæggelsesdage.

<sup>6</sup> Evaluering af mentorforsøget til unge, Rambøll og Metrica 2014, samt Litteraturreview af SFI om effekter af mentorstøtte for udsatte ledige, 2012

Til gengæld ses det, at de stærkeste grupper for så vidt angår deltagelse i virksomhedsrettede indsatser, er dem med den laveste andel af personer med mentorstøtte.

Brugen af mentor varierer lidt mere blandt grupperne end deltagelse i aktive indsatser.

## **Bilag 1: Metode og fremgangsmåde**

Clusteranalyse eller klyngeanalyse er en fællesbetegnelse for en række statistiske metoder eller teknikker til gruppering af observationer.

I denne analyse er der indledningsvist anvendt en hierarkisk clustering metode til at bestemme antallet af klynger. Herefter er der foretaget en ikke hierarkisk clustering til mere korrekt at inddele observationerne i klynger og tildele observationer til klyngen.

Populationen for clusteranalysen var 18.283 observationer.

Der er anvendt følgende baggrundsvariable til gruppering af observationerne:

- Køn
- Alder
- Herkomst
- Uddannelse
- Civilstand
- Antal hjemmeboende børn (i hustanden/ikke nødvendigvis biologiske børn)
- Hvorvidt man har været anbragt
- Hvorvidt man har eller har haft anbragte børn
- Hvorvidt man har eller har haft forebyggende foranstaltninger for sine børn
- Antal indlæggelsesdage på somatisk afdeling de seneste 5 år
- Antal lægekontakter det seneste år
- Antal kontakter til privat fysioterapeut eller kiropraktor det seneste år
- Antal kontakter til privat psykiater de seneste 5 år
- Antal kontakter til privat psykolog de seneste 5 år
- Antal uger med sygedagpenge forud for nuværende ydelsesforløb
- Grad af offentlig forsørgelse forud nuværende ydelsesforløb
- Hvorvidt man kommer fra kontanthjælpssystemet eller ej

Forud for clusteranalysen er der foretaget en standardisering af de anvendte variable, da den ikke hierarkiske clustermetode ellers i dannelse af klyngerne tildeler større betydning til variablene med de største standardafvigelser.

Herudover er der foretaget en undersøgelse af data med henblik på identificering af outliers, idet clusteranalyser er sensitive over for outliers. Den ikke hierarkiske clusteranalyse kan dog også anvendes til afsløring af outliers, da de vil udskille sig som en selvstændig klynge.

Der er fjernet to outliers og det endelige datagrundlag for klyngeanalysen består derfor af 18.281 observationer.

Den hierarkiske clustering sker ved at, at hver observation i udgangspunktet er sin egen klynge, hvor processen er, at de to tætteste klynger samles til en ny klynge, som erstatter de to tidligere klynger. Dette gentages til der kun er én klynge.<sup>7</sup>

Resultaterne af analysen udgøres af de seneste 15 eller 20 trin i clusteringprocessen med tilhørende mål, som muliggør bestemmelse af hvilket antal klynger, der udgør den bedste løsning for de anvendte data.

Resultaterne af den hierarkiske clusteranalyse viste en løsning med 12 klynger.

Herefter er der gennemført en ikke hierarkisk clusteranalyse. Denne metode er fordelagtig til den endelige inddeling af observationer og dannelse af klyngerne, da den tillader at observationerne kan hoppe mellem klyngerne, mens de dannes.

Her anvendes de første 10 observationer i et datasæt som kerne i hver sin klynge. De efterfølgende observationer tildeles så de 10 klynger på baggrund af afstandene til klyngernes kerner. De oprindelige 10 kerner er ikke faste, men kan som alle observationer flytte klynge alt efter hvor de 'passer bedst'. Processen fortsætter indtil hver klynge har en kerne, der er lig gennemsnittet for klyngen på de anvendte baggrundsvariable.

Resultaterne af den ikke hierarkiske clusteranalyse viste, at 4 klynger indeholdt under 1 pct. af populationen. Disse er derfor lagt sammen med deres nærmeste klynge, som en deskriptiv analyse bekræftede, var meget lig og kvalitativt i overensstemmelse med den mindre klynge. Analysen viser derfor 8 klynger.

Der er foretaget robusthedstjek af clusteranalysens resultater. Analysen er gennemført med inklusion af forskellige kombinationer af baggrundsvariable samt gentaget i andre år.

Herudover skal det bemærkes, at clusteranalysen og resultaterne heraf er meget sensitive overfor kombinationen af baggrundsvariable, der anvendes til gruppering af ressourceforløbsmodtagerne samt at måden variablene dannes på. Klyngerne er derfor resultatet af det tilgængelige data, de udvalgte baggrundsvariable og måden de kategoriseres på.

---

<sup>7</sup> Til at determinere hvilke klynger er tættest er wards minimum varians metode anvendt. Ved denne metode samles de to klynger, hvor clusteringen skaber den mindste stigning i the sum of the squared i klyngen.